

ФІТОДИЗАЙН

Лекція 11

Тема: Розмноження квітів

План:

1. Насіннєве розмноження кімнатних рослин
2. Вегетативне розмноження

1. Насіннєве розмноження кімнатних рослин

Кімнатні рослини можна розмножувати насінням. У деяких рослин з насіння розвивається рослина, яка швидко починає цвісти, наприклад бальзаміни, тоді як клівія з насіння може зацвісти лише через 5-6 років. Багато тропічних рослин, хоча і виростають з насіння, проте в умовах наших приміщень майже ніколи не цвітуть.

Кімнатні рослини насінням розмножують рідко. Однак, тунбергію, екзакум і однорічники, які гарно цвітуть, можна виростити лише з насіння. Розмноження насінням дозволяє при дуже низьких витратах одержати велику кількість таких рослин, як колеус, який іноді вирощують в одному горщику по кілька екземплярів.

Горщик або ящик заповнюють ґрунтом, легко притискають кінчиками пальців або спеціальними пристосуваннями і поливають невеликою кількістю води. Насіння висівають негусто. Дрібне насіння висівають на поверхні ґрунту, а крупне – присипають невеличким шаром землі.

Горщик чи ящик накривають склом або поліетиленовою плівкою, тримають у затіненому місці при температурі 16-20 градусів. Коли насіння проростуть, їх виносять на світло, знімають накриття, а потім сіянці пікірують.

2. Вегетативне розмноження

Найвитриваліші, невибагливі рослини (наприклад, аспідистри, кани) розмножують кореневищами. Для цього його розділяють на кілька частин та окремо висаджують в горщики.

Більшість ампельних і витких рослин, у яких довгі гнучкі стебла можна розмножувати відводками. Вибирають сильний пагін і навесні або у перші дні літа притискають його до ґрунту в

ФІТОДИЗАЙН

маленькому горщику за допомогою шпильки для волосся або загнутого дроту. Стебло, наприклад плюща, швидко вкорінюється, якщо на нижній частині зробити невеличкий надріз. Можна одночасно вкорінювати декілька пагонів однієї рослини. Коли пагони вкоріняться і місцях укорінення з'являються нові листки, молоді рослини відділяють.

Деякі рослини утворюють відростки від основного стебла. Відростки відрізають якомога ближче до основного стебла, але так, щоб зберегти більшу частину коренів. Кожен відросток висаджують в окремий горщик.

Хлорофітуми, ломикаменеві утворюють вусики з маленькими розетками рослин на кінцях, які можна висаджувати у невеличкі горщики. У каланхое і аспленіуму маленькі дочірні рослини утворюються на листках. Їх висаджують у горщики або ящики.

Дуже багато рослин можна розмножувати живцями. Живці краще брати з верхівкових пагонів. Частина пагону з вузлами, бруньками і є живцем. Листки які є на живці наполовину зрізають. Живці висаджують в ящик або горщик. Паличкою роблять у піску косу заглибину так, щоб живець був не глибоко встромлений. Висаджені живці ставлять у тепле світле приміщення, але не на сонці, накривають скляною посудиною.

Листок сансев'єри розрізаний на шматочки утворює корені. Для розмноження беруть листок і розрізають на шматки завдовжки 10 см і встромляють на дві третини в пісок, накривши скляною банкою, ставлять у тепле і світле місце. Пісок треба регулярно зволожувати, наливаючи воду в піддонник. Щодня треба трохи піднімати баночку для провітрювання. Через 30-40 днів біля нижнього зрізу утворяться корені, а потім і бруньки з яких виростуть невеличкі листочки. Молоду рослину висаджують в горщик з землею.

Фікус можна розмножувати трьома способами, але найпростіший – це розмноження живцем. Навесні треба зрізати верхівку або гілочку з двома листками. Зріз висушити промокальним папером і устроїти у пляшку з водою, навколо обклавши ватою так, щоб гілочка не поверталась у шийці, і поставити на підвіконня. Щоб вода менше нагрівалась пляшку огортають папером. Через три тижні утворюються корені – фікус висаджують.

Багато рослин можна розмножувати листками з черешками, цілими листками або їхніми частинами. Для цього беруть листок і розрізають його на шматочки-трикутники з

ФІТОДИЗАЙН

прожилкою посередині, гострими кінцями висаджують у вологий пісок на глибину до 1 см, накривають скляною банкою і ставлять у тепле місце. Цей трикутник листка укоріниться, і з боків почнуть рости молоденькі листки.

Цікавими є способи розмноження троянд. У кімнатних умовах троянди розмножують зеленими живцями і щепленням. У травні-червні, після відцвітання з молодих, ще не здерев'янілих пагонів троянд зрізають живці. Їх розрізають на частини з 2-3 (3-4) бруньками. Нижній зріз живця роблять ближче до бруньки, а верхній трохи вище верхньої бруньки. Заготовлені живці висаджують в горщики. На дно насипають торфоперегнійну землю, а зверху – чистий річковий пісок (шар завтовшки 2 см). Зверху живці накривають скляним ковпаком або банкою притінивши. Через 15-20 днів вони вкорінюються, після чого їх поливають і висаджують в маленькі горщики. Коли корені обплетуть грудку землі в горщику живці пересаджують. Бутони, які з'являються, слід видалити, щоб вони не ослаблювали молоді рослини.

Можна нарізувати живці у липні-серпні і висаджувати зразу в ящики, щоб на нижніх зрізах утворився калюс. Після утворення калюсу, але до появи коренів, укорінення припиняють. Живці зв'язують у жмутки, щоб не пошкодити листки і ставлять у скляний або пластиковий посуд з вологим дрібнозернистим піском. Цей посуд із живцями, які тісно зв'язані в поліетиленових мішках, поміщають в холодильник. При температурі – 1-2 градуси і при високій вологості повітря рослини зберігають повну життєздатність до весни. Живці з початками коренів не можна заморожувати, оскільки їхня ніжна тканина не витримує низької температури. Весною живці, які перезимували, протягом 3-5 днів витримують на світлі при температурі + 3-6 градусів, потім виймають з мішечків і висаджують в ящики у приготовлені поживні суміші. При температурі 18-20 градусів вони дуже швидко вкорінюються, після чого їх висаджують в горщики. Укорінені живці пересаджують в 9-ти см горщики в суміш з двох частин дернової землі і однієї частини торфу. На 1 кг суміші додають 4 г суперфосфату, 2 г калійної солі і 1 г розсипного вапна, обприскують 2-3 рази на день водою з пульверизатора. Троянди, які вирошені з зелених живців і укорінені у квітні-травні, до осені добре розвиваються і перезимовують. Живці зі здерев'янілих пагонів, які зрізані при обрізанні кущів, укорінюють так само.

ФІТОДИЗАЙН

Багато власників кімнатних рослин здійснюють щеплення троянд та кактусів. Деякі рослини, що мають товсті прямі стебла, можна розмножувати частинами стебла. Живці нарізають зі старих стебел, які висаджують вертикально або горизонтально у ґрунтовий субстрат. Частинами стебла розмножують кордиліну, драцену, дифенбахію, монстеру, фікус тощо.

Живці таких рослин як гортензія, герань, традесканція та інші, після висаджування в пісок накривати склом не треба.

Більшість цибулинних рослин розмножується заново утвореними маленькими цибулинками, які відокремлюють і садять.

Багато рослин (хризантема, цитрусові, кодіеум, колумнея, марантові тощо) для укорінення потребують фітогормонів і нижнього підігрівання.